

(శ్రీ గురుబ్రహ్మణేనమః

ఉ మా మ హే శ్వ ర శ్చంద్రః.

(గంధకర్త,

అంగూరు అప్పలస్వామి,

సంతబామ్మళి, టెక్కలి తా॥

ప్రకాశకులు

మాధ్వు సరసన్న, సనపల రామమూర్తి.

500 పుష్పాలు.

(శ్రీ రామకృష్ణ ముద్రాణాలయము,

శ్రీ కా కు శం.

1942.

13530

హస్తస్వామ్యసంకలితము.]

[వెల 0—4—0.

ఆ శీ స్స.

శ్రీయతుడు మార్పు సరసన్న । శేముషీదు
రంధరుడు, చెలి, ననపల । రామమూర్తి
ఇర్వురును దీనినచ్చువే । యిచినారు
విభుడు సిరులిచ్చి వారిదీ । వించుగాత!

తొలి పలుకు.

నేనీ చిన్న గ్రంథమును సాంతము శ్రద్ధతోఁ జదివినది. ఇది భాషయందెప్పటికి నాడుకలోనున్న శతకములవలె నిదియు పద్య మునుటయు ననునదియని యుమామహేశ్వర శతకమని పేరుగాంచింది.

గ్రంథకర్త సంతబొమ్మలి గ్రామవాస్తవ్యుడగు అంగూరు అప్పలస్వామి. ఈతడాంధ్రభాషయందు చక్కని పాహిత్యము కలవాడు. గుఱముఁజమున బ్రహ్మవిద్యనభ్యసించినవాడు. కేవల ద్వైతభావుడు. నిరాడంబరుడు. తననోపములవైసను కొంచెమే నియు దాచక ప్రభునన్నిదానమున నున్నవియున్నట్లు విన్నవించు స్వభావముగల మామభుక్తుడు. భావములు శాఘనీయములు. భక్తి గలపూరిత నిర్మలహృదయమునండి వెలువడుటలే నని యవ్వనోపమానములై, భక్తజనమనోహరములై, అద్వైతసిద్ధాంతసమర్థకీయములై, శాస్త్రసమ్మతములై, స్మృతిప్రకారములై కడుంగడు నలరారుచున్నవి.

ఈతనికవిత్వముశర్లశము. సలక్షణము. శైలిస్వచ్ఛమధురము, కృద్ధసాంప్రదాయబద్ధము. పద్యములు నాతికతములు. కూడమి యనుపమానము. పద్యములు శాస్త్రములు. హృద్యములు.

గ్రంథకర్త యీశతకమేకాకల-బోధకీయము. సరసపద్య ముక్తావళి, జీవప్రబోధ మొదలగు గ్రంథములు రచించినట్లును అవియముద్రితములైయున్నట్లును తెలియుచున్నది.

ఈతనికృతిలాంధ్రదేశమున నాచంద్రాగ్రము వెలయు గాత! పరమేశ్వరుడీతని నాశీర్వాదించుగాత!

ఇట్లు,

కోటబొమ్మలి

అంధ్రభాషాసేవకుడు,

ఉ॥ శ్రీమహానీయులైయుమయు । శ్రీధవుడుంబలెఁగాఁ చినన్
గడున్

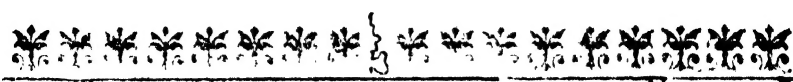
దేవునిఁదెల్లఁడేసి చది । విఁచిమదంబొనఁగూడ నప్పుల
స్వామి, గుటఁమఁదెప్పి కృ । పాశుర లచ్చమఁగన్నతల్లనిన్
రామయఁగన్విలఁద్రీనిఁగఁరంబులుమోడ్చి నతఁబుఁరొక్కదన్

ఉ॥ శ్రీమతిమఁగునాంధ్రకవి । శేఖరమాన్యుమహాప్రబంధ భా
వాన్యుపానగత్తుఁ ని । జాత్ర త శిష్టహితానుకూలు శ్రీ)
రామపదాబ్ధభక్తుఁడు । రత్నవిభూషణ యెగ్గరజానకి
రామశుభాఖ్యమధ్యుపనిర తరమున్ మనసారమొక్కదన్॥

సీ॥ దేహమేయహమను । తీ ద్రవి నవలించి
ప్రహ్లాదమేయహమను । ప్రహ్లాదనిలపి
పుత్రియేచిత్తను । విషయంబుమఱివించి
సాక్షియేచిత్తను । చనువుఁగఱపి
ద్యుత్యమేసత్తను । దృష్టినిమఁగించి
యాత్మయేసత్తను । నవధిఁజూపి
కర్మమేగతియను । గాధఁవిడిపించి
జ్ఞానమేగతియను । శాంతిఁగోరిపి

“శత్రున” యఁచుంబలుకును । దారధీర
పారగంధీర నిర్వికే । పవ్రపూర్ణ
చండః జ్ఞానమూర్తియా । శౌండిపర్తి
మూర్తినారాయణావ్యుల । స్తుతియొక్కరు॥

అమృతము

౭౦

గు డ భ్యో న మః

ఉమామహేశ్వర శతకము.

సీ॥ శ్రీ సాంబశివభవా! శివీకంఠకల్యాణ!
 వరదా! జగద్రాస । వరకలాప!
 గంగాధరా! భవ । భంగా! మహాదేవ!
 శంభూ! జగన్నీతి! । సర్వచరిత!
 మంగళాకర! జగ । స్థండిత! పరివర్త!
 శర్వా! సుధీలోల! । నాథుపాల!
 గారీషరా! మోక్ష । కర! పరమేశ్వరా!
 భగ్నా! మహోహరి! । పరమచతుర!

తే॥ సచ్చిదానంద! సతమహా । చార్యబృంద!
 సరస కరుణాకటాక్ష! దు । ష్పక్షశిక్ష!
 కంజహితభాన! తిర్లంగి । గ్రామవాన!
 మహిత జగదీశ! గిరిశ! యు । మామహేశ!

పరమేశ్వరా! యిదే । భావింతు మనసార
 మౌక్తిక్కుదు మతిమతి । మోదమలరఁ
 గనికరించుము భక్త । కల్పాననీ జాత!
 భవనాశ! గారీశ! । పాహిపాహి
 దానుండ దీనుడ । దైవరాయా! సదా
 కారణ్యబుద్ధి మ । త్కవిరనిగమ
 సారంబుచేసి నం । సారంబుఁబోదోస్రి
 శతకమాచంద్రార్క । సరిణిజూచి
 భవదమాయీకరూప మ । వ్యారిజూపు
 మెఱిగితిని నీదుసేవలిం । కేల విడుతు ।కంబ॥

2

ఏనాక్కహీనుండ । నేయైన బడియ న
 దేమంటివా మున్న । దేమి నిన్ను
 దెలియకపలుగాకి । వలెఁ బరించితినప్పు
 డెఱిగితిఁబెద్దల । నఱిగినిలిచి
 చెప్పినారంతయు । శ్రీవారిమహిమను
 సిగ్గుజనించె నా । చింతదొరఁగె
 మోహంబునడలెను । తాహంబునంధిలై
 బాడెదనికనిన్న । పారముగను
 భవమహావార్ధిఁదరియింతు । భద్రమయ్యె
 మెఱలదోయకు పూర్వఁపు । మాయనపుడు॥కంబ॥3

అభవ! భవన్నాయ | యతిఘోరమతిదు స
 రంబుగవా! యెఠ | పాజ్ఞానకును
 మూలంబుదెలియదు | ముహూర్తాద్ధి జగముల
 నృప్తిచితైరలపైఁ | జిత్రములను
 లాడించితవుల | కంఠంబుగనరాని

భవసాగరంబునఁ | భారనైచు
 నెంతటిసాహసం | బెఱిగినవారిః

ఁషవహ్నిగాదె యీ | విషయవాంఛ
 చిక్కితినివాన నిక్షనైవఁ | జేరఁదీసి
 భవమఁబోజిమ్ము శాశ్వత | పరమునిమ్ము ||కంఞ|| 4

ఎదికన్ననీరూప | మేయకాట నెదిముట్ట
 హరి! నీదువాదమే | యగుచునుంట్

ఎదియన్ననీకథ | యేయకాట నెదివ్రాయ
 నభవ! నీచరితమే | యగుచునుంట్

ఎదివిన్న నీనామ | మేయకాట నెదిత్రావ
 నభివ! నీర్థిమే | యగుచునుంట్

ఎదితిన్న నీయెంగి | లేయకాట నెదిసేయ
 నార్య! నీసేవయే | యగుచునుంట్

గలుగఁజేయుము గలుపంబుఁ | దొలగఁదొయు
 మలరఁజేయుము సంతోష | మప్రమేయ! ||కంఞ|| 5

కడుపారంగుఁగొని | వెడవెడరక్షించు

పసిబిడ్డడను భక్త | పాఠజాత!

చదివించిగుఱవిద్య | సాధింపజూపిన

ప్రియశిష్యుఁడను సుధా | మయ శరీర!

నద్దోష్ఠి సత్యని | చారంబు నొసఁగిన

దాసానదానుఁడ | ధనదమిత!

యానందమాయువు | నైశ్వర్యవిడి పోవు

శ్రీవారివాఁడను | శ్రీనివాస!

యెట్టివగవాఁడినేలవ | దేలి నన్న

నమ్మితిని లాఁతిననితోయ | నాయమగునె ||కంఁ|| 6

సత్యచిచారమే | సుసారహరమంచు

సాధునద్దోష్ఠియే | సారమంచు

జీవకారుణ్యమే | శేషవరసమంచు

భావసంపత్తియే | భాగ్యమంచు

సౌజన్యభావమే | సత్యజీవనమంచు

బూర్ణసంతుష్టియే | భోగమంచు

నద్ధర్మనియమమే | నద్వివేకంబంచు

స్వామిసంసేవయే | సౌఖ్యమంచు

నెఱుంగఁజేయుము మఱువక | యెఱుకనగుచు

మఱుగివిరమింపకుండంగ | గఱపుమయ్య ||కంఁ|| 7

అమృతకడుండు నీ । యవతంసకుసుమంబు
 పరితాపభయమేల । భక్తచాల!
 యాకాశగంగ నీ । యాడలవాసిని
 కలుషభయంబేల । కలినిహంత!
 యన్నపూర్ణమ్మ నీ । యర్థశరీరిణి
 తుష్టత్వ భయమేల । సుప్రసన్న!
 యక్షేశ్వరుండు నీ । యత్సంతమిత్రుడు
 దార్పిద్యభయమేల । ధర్మనిలయ!
 యేదిలోపంబునాకింక । నీవుగలగ
 ముష్పంబుప్రతి నీపాద ! ముల భజింతు ॥కంబ॥

8

ఎడిలేనినీచింత । యే సత్యసథమని
 తెలిసియెనదియేమొ । తెలియలేక
 తాటుమాటగుచుంబె । త్రనమంచు ధనముయా
 వనమంచుంబువిధ । వాంఛలంబడి
 చెడివెట్టెనె తిని । జిహ్వామెయరికట్టి
 బాధించుచున్న దీ । భవమహత్వ
 మేమనిచెప్పుదు । హేయమై జీవన
 మలనటంబుట్టించి । కలుషమయ్యె
 నింతనాపూర్వపాపమో । యేమిసేతు
 నోముమిశ్రమీడె । నీమెన ! కోర్కలేదు ॥కంబ॥

9

తెలిపితివింతయుఁ దేటతెల్లంబయ్యె
 నికనీడఁగాఁగాని । యీభవాన్ధి
 దిక్కేదితపియింప । ధీరుండెవండాగుఁ
 దెలియనినాఁడుక్ష । ముల విధానఁ
 గడపితినాఁగాక । గౌరీవరా నీదు
 పాదార్చనలుసేయు । భవ్యమతికి
 భవములు బిరిగొని । బాధించికలఁపనిన్
 వాఁకొని వినికని । వఱలు పెట్లు
 నీదుపదములసేనించి । నీచుండైన
 నేమిగలదింకనీవ న । న్నీలవలయు ॥కంఞ॥

10

పుట్టితిఁజెఱిగితి । బుద్ధినఱిఁగితి
 భవదీయకరుణచే । బ్రహ్మవాదు
 లచ్చటచ్చటఁదోచి । యంతయుఁజెప్పిరి
 కొన్నాళ్లుబరిచితిఁ । గొంటినేటి
 కనుభవించితి దుఃఖ । మంతయుఁదెలిసెను
 భవములోగుట్టెల్ల । బయలుపడియె
 మజునాటికెప్పుడేన్ । మఱివద్దుచాలును
 బుట్టుటగిట్టుట । భవనరూప
 నీదుపదసాక్షియే కాంక్ష । లేదు నిన్నుఁ
 గొలుచుచుంటయె నిత్యముఁ । గలుగఁజేయు ॥కంఞ॥ 11

దుఃఖంబులకు మూల | దుంప యీసంసార
 వత్తిఘోర మొక్కింత | హాయిలేదు
 కీడులకూఁడు | గోడునకాలయ
 మొకయెడ శుభముని | కొక్కవంక
 నశుభములును నెడ | మాడక చనుచుండు
 బంధమింతంతని | పలుకరాదు
 మేఘాలునాయాశ | తొఘంబులై వృధా
 గలుగుచుఁజిక్కులఁ | గలుపుచుండు
 నెటులనినుఁగొనియాడుట | యిదచరిత!
 యీ వెయిన్నియుఁబోఁగొల్పి | యేలవలయు ||కంజ|| 12

కాలంబసాధ్యమ | కారణంబనిపించుఁ
 బోల్కి యెప్పట్లను | బోధపడదు
 కర్మసౌఖ్యంబింత | గాలేదు పుట్టుట
 కాదిమబీజపు | టంకురంబు
 దారాసుతాదులు | ద్రవ్యకాంతౌపరూ
 ధనము నానానర్థ | దాయకంబు
 దేహంబుమలమాత్ర | మోహరోగాదుల
 మయమాయువాకడు | మాయలాఁడి
 యేదినుఖమింకఁబుట్టుట | లేలచావు
 లేనిగతిఁజూపియ్యదు | జ్ఞానమిమ్మ ||కంజ||

పెనురొంపిఁజక్కిన | యెనుమట్లుమోహంపు
 టనలునన్ బడికడు | నలసిసాలసి
 తరియించుటెట్లులో | తరుణంబుఁదెలియక
 పేరాననడనడఁ | బిలుకుచూరి
 దిక్కేదికానక | పెక్కదోవలచూఁకి
 విఫలతఁగడుఁబల | వించుచున్న
 దీనుండనీవనా | దిక్కనీ నమ్మిన
 దానుండఁబెడచెవిఁ | దార్పణబోక
 వనిదయన్మించి నిత్యవి | వేకమిచ్చి
 చిరతరానందపదవిని | జేర్చుమయ్య ||కంబ||

14

వయద్వితీయుండీ | యెల్లజగంబులఁ
 బుట్టించి రక్షించి | పుచ్చుచుండు
 వదేవదేవుండీ | యెల్లజీవులకును
 దల్లియెతఁడియై | దండనుండు
 వయిద్ధచరితుండీ | యెల్లయిష్టార్థము
 లిచ్చి లొకంబుల | నేలుచుండు
 వజగన్నాథుండీ | యెల్లకర్మములకు
 ఫలదాయకుండయి | పరఁగుచుండు
 అట్టిపరముండవగు నిన్ను | నర్చనేసి
 కలఁతఁబడనేలయీపాటిఁ | గావవయ్య ||కంబ||

15

నీనామదశమే | నీమంబుగలవాని

పుడపత్వమే పుణ్య | పూరితంబు

నీపాదభజనమే | నిష్కాఁగలవాని

జీవనమే శుద్ధ | జీవనంబు

నీకథాశ్రవణమే | నియతిగాఁగలవాని

జన్మమేసార్థక | జన్మమగును

నీభక్తసంగమే | నిత్యంబుఁగలవాని

చరితమేపావన | చరితమగును

గాకవేరేమిగలదు నీ | కన్నదేవ!

యంతయునునీవే నీవార | మందరమును |కంజ| 16

పాటించి నీనామ | వారాయణముసేయు

ధన్వాత్మునకు భన | తాపమున్నె

హాయిగానీకథ | లత్యంతమును విన్న

మహనీయునకు నన్య | మమతలున్నె

మనసిచ్చి నీవాస | జనులతోభాషించు

సత్వాత్మునందుఃఖ | జాడ్యమున్నె

సంతోషమునను నీ | చింతఁగాలముఁబుచ్చు

బుద్ధిశాలికి మఱు | పుట్టువున్నె

యెంతభాగ్యము నీనేవ | లెంతసుఖము

మఱపురాదయ్య వృద్ధిగా | మనువుమయ్య |కంజ| 17

త్రిపుటియఁదానయి | చవలబాహ్యముఁజూపి
 విశ్వఁడై యెన్వడు | వెలయుచుండుఁ
 గల్లజగంబులఁ | గల్పించిమేల్కొల్పి
 తైజసుఁడై యెవం | తోజమెఱయు
 లంతయుమాయించి | యజ్ఞానసుఖమిడి
 పాజ్ఞుఁడై యెన్వఁ | దేహదుమండు
 ఎదిలేకతానయి | యొక్కటియొకయై
 పరమార్థయై యెవం | డూరకియుండు
 అట్టినిన్నెన్నఁగియుంతు | నఘముడులిచి
 భవముఁబావేల్చి నన్నుఁగా | పాడుమయ్య॥కంబ॥ 18

నీపాదభజఁమే | నెమ్మిహుఁబెఱుంగక
 మూఢులై యేటికో | మూరియుచుందు
 నీకథల్ వినుటయే | నీతియఁచెఱుంగక
 దేబెల్ల యేటికో | కెఱుగుచుందు
 నీచింతనుండుటే | నేమమఁడెఱుంగక
 నగువృత్త యేటికో | పంతగింతు
 నీపాటఁబాడుటే | నిషయాఁచెఱుంగక
 పెఱుచులై యేటికో | కెఱుచుందు
 నిన్నుఁదెలియనివాఁడు చా | నున్నయాపు
 నెఱిగినుఖియింపఁదరమే లో | కెకనాథ! ॥కంబ॥ 19

చింతించిననునిన్నె | చింతింపఁగావలె
నిచ్చిననీవయే | యీయవలయు

సేవించినను నిన్నె | సేవింపఁగావలె
సేలిననీవయే | యేలవలయు

బాతించినను నిన్నె | పాటింపఁగావలె
బోచిననీవయే | పోవవలయు

జేపట్టినను నిన్నె | చేపట్టఁగావలె
దనిసిననీవయే | తనుపవలయు

గాకయితగులవేడిన | గలదెనుఖము

ఫలములొడగూడునే భవ | బాధచనునె ||కంజ|| 20

దోషాటవీమహా | ధురసావకంబు నీ
నామసాస్మరణంబు | కామదహన!

ఆర్త్యంధకార తీ | వాంశుప్రకాశంబు
భవదనుదీంతన | బ్రహ్మరూప!

భవబంధజీమూత | పటలసమీరంబు
యుష్మత్కథాలాప | మురుగభీర!

దుఃఖభూధరచక్ర | దుర్వారభిదురంబు
తావకీయార్చన | ధర్మనిలయ!

ఇంతయేటికినీభక్తి | యే సమస్త
విద్యలకుదొడ్డయదిలేని | వెలులైల ||కంజ|| 21

కోర్కులెవ్వియులేవు | కొనసాగవంచును

దలఁకేలనిన్ సవా | తలఁచుచుండు

అపదలుండుట | నరయనునీదయా

కలసరానిమ్మని | కొలుచుచుండు

గాలత్రయంబును | గణింపనెప్పుడఁ

బ్రీయతఁద్రుడీయని | విలుచుచుండు

ఎదియెట్టులోయని | యెఱుంగఁగఁజెఱింప

నీసేవకులచెఱ | నిలుచుచుండు

జైవమాయంచుఁబలుమారు | దండమిడుదు

నేదియెటులెంచియేలెదో | యీవెదిక్కు ||కంజ|| 22

పరమేశ! నీనామ | పారాయణముసేయు

భాగ్యమెన్నఁడునాకుఁ | బట్టినొక్కొ

లోకేశ! నీకథల్ | వాఁకొనఁగలయట్టి

పుణ్యమెన్నఁడునాకుఁ | బొందునొక్కొ

శ్రీవాస! నీచిఱ | చే జీవనముసేయు

ఘనతయెన్నఁడునాకుఁ | గల్గునొక్కొ

గారీశ! నీభక్త | కైవారములుసేయు

నలవియెన్నఁడునాకు | నబ్బునొక్కొ

దేవనీవాడనె నీదు | సేవసేసి

పూజమునుజెంద నాకెప్పు | పోలునొక్కొ ||కంజ|| 23

ఎట్లెలఁబూనిన | నిష్టమేయపుఁగాని
 మూ^ఖనాంగత్యంబు | మొనయనీకు
 ఏపనిఁగఱపిన | నీప్పితంబపుఁగాని
 కపటులమైతిని | గలుగనీకు
 ఎఱ్ఱుంపఁదలఁచిన | నియ్యకోలపుఁగాని
 చెనటులసంగతిఁ | జెందనీకు
 ఎట్లాదరించిన | నిచ్చయేయపుఁగాని
 గడ్వలతోబొమ్మ | గలుగనీకు
 దండమర్పితులాఁతిని | దార్పబోకు
 దైవమాచెప్పు నీదండఁ | దండ్రీవగుచు ||కంబ|| 24

గారీశ! నీకథా | కర్ణనంబేకాని
 యొండెద్దిదలఁపక | యుండనిమ్ము
 పరమేశ! నీనామ | పారాయణమెకాని
 యొండెద్దివలకక | యుండనిమ్ము
 సర్వేశ! నీపదా | బ్రములనేషయకాని
 యొండెద్దివలుపక | యుండనిమ్ము
 లోకేశ! నీసదా | లోకనంబేకాని
 యొండెద్దియరయక | యుండనిమ్ము
 దేవనీవాఁడనాఁడ | వీవచూడఁ
 తెరనుగొనియాడ విడచాడ | నరసినాడ ||కంబ|| 25

నీనామమేకదా! | నిఖిలరోగములకుఁ

బరమావధంబగుఁ | బరమపురుష!

నీభక్తి యేకదా! | నిఖిలతాపములకుఁ

జంద్రోదయంబగుఁ | జంద్రోబాట!

నీసేవయేకదా! | నిఖిలదోషములకు

సభ్రావాహినియగు | సభ్రాకేశ!

నీచింతయేకదా! | నిఖిలదుఃఖములకు

శాంతుధామంబగు | శాంతిరూప

నీశ్వరూపానుసంధాన | నిత్యయోగ

యుక్తి యేకద భవవార్ధి | క్షగ్రపహ్ని ||కంజ||

26

ఉద్యోగమనిమది | యుష్నోంగగౌఁబోదు

గౌరవంబనియెడు | కాంక్షలేదు

బలగమంచును బుద్ధి | పారదుచిత్తంబు

ధనమార్జనమునేయాఁ | దరలనీదు

ఫలములైకయాశ | పరిగదుయశావస

మనియెడు చింతెర | వంతులేదు

భాగమంచును గోర్కె | పుట్టదు స్వర్గాది

పదవులపైనిచ్చ | పరిగౌఁబోదు

వీడియునులేదు నీచింత | యె సతంబుఁ

గలిగియుంటకు మననయ్యెఁ | గావుమయ్య ||కంజ|| 27

గొన్నాళ్లుగర్భానఁ | గుతలంబుపైఁబడి
 గొన్నాళ్లుబాల్వానఁ | గొన్నినాళ్లు
 దారీషణన్ జక్కి | తరుణంపుఁబ్రాయానఁ
 గొన్నాళ్లుబిడ్డల | గొడవలోనఁ
 గొన్నాళ్లువిత్తంబుఁ | గూర్పు ప్రియత్నానఁ
 గొన్నాళ్లుచుట్టాలి | కొలువులోన
 నేగముప్పదియొకం | డేఁడు లీనాటికి
 సంసారిమునఁగల్గు | సారమెల్లఁ
 డెలిసెభవమింకఁజాలును | గలదినాలఁ
 బూర్ణతృప్తిభవచ్చింతఁ | బొదలఁజేయు || కంబ || 23

ఏనాటికైన ని | నేకొల్పెననుగాని
 యితరులవేడఁగ | నియ్యకొనను
 బట్టించియెందరు | వలికిననేమేనిఁ
 గైకొనునీపద | కాంక్షఁదక్క
 విసువనునీవేమి | వెఱిబుట్టించిన
 భవదీయనుతులు నా | పాలివంతు
 పాలముంచుజలానఁ | ఒడఁద్రోయు నీకంటె
 బ్రభుఁడొక్కరుఁడులేడు | భయముతేడు
 డైవమా! యేమిసేయంగఁ | దలఁచినావా
 నీదుపదసాక్షియేమైన | నీవెసుమ్ము || కంబ || 29

పుట్టినయప్పుడే | గిట్టిననేమగుఁ

దరుణమందునఁజానఁ | దగవుగలదె

మూఁగయైపోయిన | నేగదే యాయవు

గుడ్డియైయుండుట | కొత్త మగునె

వెఱులైయుండుట | వింతయేగతిలేని

బానిసలై యుండుట | సరఁగఁబోదె

రోగులై యుండుట | రూఢియేయవుఁగదా

శంఠలై యుండుట | చూడఁబోమె

ఇన్నియునులేక పాగము | నన్నమిచ్చు

నిన్నుఁగొలువనిబ్రతుకేల | నిర్మలాత్మ | కంః |

30

పదికొట్లధనమున్న | భాగ్యవంతుండయ్యు

నీసేవలేకున్న | నీచుఁడగును

భాష్యాంతమున్ గన్న | పండితుండయ్యును

నీసేవలేకున్న | నీచుఁడగును

దిగ్విజయముఁగొన్న | దేశాధిపతియయ్యు

నీసేవలేకున్న | నీచుఁడగును

సిద్ధులన్నియుఁగన్న | చిరజీవియయ్యును

నీసేవలేకున్న | నీచుఁడగును

ఎన్నియున్నను నీసేవ | లెఱుఁగకున్న

మనుజుఁడేయీతఁడొకరీతి | యెనుముగాక | కంః | 31

నీనేవనానిష్ఠ | నాడినవారలే

ధన్వాత్ములలఘులు | దారమతులు
సాజస్యనిధులు వి | చారిణాతీతులు

చరమార్థవిదులు ప | జ్ఞానఘనులు
పెరివారలేటికి | వెడఁగులై యేమేమొ

గొడవలనాయువు | గొఱతవడఁగ
నెఱలఁగాంచిన మీల | లెఱగున నీల్గుచుఁ

జచ్చుచుఁబుట్టుచు | శాంతిలేక
దుఃఖవారాశిమున్నుచుఁ | దూలుచుందు

చిత్రమిది నిన్నుఁగొలువక | చెడెదరిట్లు | కంః 82

తగవులదీర్చుచు | ధనవంతులై యుండి

నినుఁగొల్వకున్నను | ఘనతకలదె
పొరువంబులుగల | బంటులై పోరాడి

నినుఁగొల్వకున్నను | ఘనతకలదె
నేర్పరులైవృథా | నీల్గుచు గడిమించి

నినుఁగొల్వకున్నను | ఘనతకలదె
పెద్దలైదీచులఁ | బీడించిమేలొంది

నినుఁగొల్వకున్నను | ఘనతకలదె
వట్టివివియేల నీపద | పద్మసేవ

మొందుచాలదె యిడుమిదే | దండమిడుదు | కంః 83

పాణిలకనుకూల | భద్రాంబులిడియెడి
 ప్రభుడవంచెలుగెదఁ | బరమచరిత!
 సర్వాంతరాశసం | చారివంచును నీకు
 నెఱిగింపఁదలఁపనే | మేనియభవ!
 శోరనొక్కటితప్ప | కొనియాడుటే మీఁద
 నీదయారసమె నా | కేదికొలుత
 పట్టితనీపాద | పద్మముల్ బుట్టితి
 గిట్టితివనుకొంటి | గీడులేదు
 నీదుదాసులకనివింటి | నేరములను
 దలఁపకేప్రోవుమంటినన్ | దనువుమంటి ||కంజ|| 34

రోకులుగాకులు | చీకాకులిడఁబోదు
 రన్యాయమునకునై | యలవంచుందు
 టెలుఁగరుయమబాధ | లేమాటఁదెలియరు
 గలఁతలుమెందు | నిష్కపటిలేడు
 నిజమాడకుండిన | సిందిత్తు నిజమాడ
 నెగ్గుజనించున | దేమికతమొ
 నీమాయఁదెలియఁగ | నేరరాదోకి
 నై హికమొకవిత | యాటయయ్యె
 నిన్నియునుజూడ నాకేది | తెన్నులేక
 నిన్నుచేరితిఁబ్రోవుమా | వన్నరక్ష! ||కంజ|| 35

నీదానుండనుగాని । నేనివ్వడనుగాను
 కొఱమూలఁజేయకొ । కుటిలహరణ!
 నీసుతుండనుగాన । నిన్నేలవిడుతును
 బోవవేటికినన్ను । భువనభరణ!
 నీవాఁడనై యుండి । నీసేవసేయనే
 పాలిపరావేల । పరమచరణ!
 నీసృష్టినయ్యను । సిన్ జేరకుందునే
 యాదరింపవదేమి । యథలకిరణ!
 భవవిమోచన నీవాద । పద్మభద్ర
 మఱుమఱుచు నీసాక్షి । మదనదమన! ॥కంబ॥ 86

ఏకర్మఫలమున । నీవుట్లువయ్యెనో
 యెంతకాలంబిట్లు । లేగవలెనో
 ఎప్పుడేనాటికి । నేదియోనీచిత్త
 మంతయఁజెలియంగ । నగునునీక
 నీచేతిబొమ్మరు । నిన్ను మఱచినట్లు
 మఱువవునీదయఁ । బఱచినావు
 రక్షింపఁబడితిని । శిక్షయఁజెలిసెను
 భౌతికమన్నను । భయముగలిగె
 నలసితినిదుఃఖమడఁగించు । మమృతపదవి
 నిమ్మతంద్రీ! గతాఘము । లెన్నఁబోకు ॥కంబ॥ 87

ఏకర్మజేసిన | నేమగునగుఁగాక

నిష్కర్మిగానుంట | నేర్పుమయ్య

ఏభోగముండిన | నేమగునగుఁగాక

నిర్భోగిగానుంట | నేర్పుమయ్య

ఏకామముండిన | నేమగునగుఁగాక

నిష్కామిగానుంట | నేర్పుమయ్య

ఏవాదులాడిన | నేమగునగుఁగాక

నిర్వాదిగానుంట | నేర్పుమయ్య

ఈవనాయయ్యవయ్య పో | నీయవయ్య

అభయమీవయ్య కరుణార | సాధ్యవయ్య ||కంజ|| 38

ఏనొక్కదాసుండ | నేకానుగర్విని

శమదమాదులెఱుగు | శక్తిలేదు

తలపోయనాకేది | ధైర్యంబు తత్వము

సీత్యాదివాక్యార్థ | మెఱుకవడెనె

భక్తుండనాయేది | భవబంధమోచన

కలిగెనాలోలోన | వెలినిగాన

ఎయ్యదిలేదవాక్కొ | యెఱిగినవాడనే

కాలత్రయాతీత | గణనకలదె

అజ్ఞాడనుజేతఁగాదేమి | యైనజేతు

తొగ్గివేడితి దీనుండ | నోముమయ్య ||కంజ|| 39

అజ్ఞానినై దుర | హంకారమునఁగను
 గర్వించిపెద్దలఁ | గలఁచినాఁడఁ
 గామినై మాయాజ | గత్తు సత్యమ్మని
 జడుఁడనై కాలంబు | జరిపినాఁడ
 రాగిన్ నై మమతచే | రంజిల్లి మర్మార్గ
 చిత్తతపని వృథా | నేసినాఁడ
 లోభిన్ నైయేమేము | లోలోనఁజులించి
 కొఱచుతినై నిన్ను | మఱచినాఁడ
 ఏదినాయొప్పుతప్పని | యెన్న నేల
 తప్పులనుదద్దిన్ బోవఁ | దగవేనవు | కంఞ |

40

గాడిదబరువులీ | ఘనతలునాకేల
 శిరాసలేటికా | పేదబ్రదుకు
 కంఠశోషణలేల | గంభీరవాక్కులు
 ధనమదేటికి దుఃఖ | దాయకంబు
 కులమేల నిర్బంధ | ముల యిక్కనివిధంపు
 వేషభాషలవేల | నెఱ్ఱితనము
 గర్వంబునాకేల | గౌరవధంగంబు
 పలుపోఁక లేటికి | పామరంబు

అప్రమదములఁజిక్కి ని | కృష్ణగతిని
 బొందుకష్టాత్ములన్ గంటి | బోవుమంటి | కంఞ | 41

పనిమా లిసిత్వంబుఁ | బరసేవసేయుచు

నీచుఁడనై తినో | నిఖిలదత్త!

దయమాలిజీవుల | దండించి ఖండించి

పావుఁడనై తినో | భక్తపక్ష!

కొఱమాలిపెద్దలఁ | గొనియాడక త్యజించి

దోహుఁడనై తినో | దుష్టశిక్ష!

మతిమా లిసీమహా | మహిమలువినలేక

మూఢుఁడనై తినో | భువనరక్ష

చెడితిదిక్కిదియునులేదు | చేరదీసి

మనువుమీఁకమీఁదఁ జెలిసెనిన్ | మఱువనయ్య || 30 || 42

అత్మాపరాధము | అత్సంతమ గఁజేసి

పై వేషములుసూపు | భృష్టుఁడేను

స్వార్థమెలోలోనఁ | జదువుచు బూటక

కనికరింపులుసూపు | కష్టుఁడేను

జడిముడిమనసులో | నిడుకొని పెరివారి

దోషంబులను పెంచు | దుష్టుఁడేను

మోహంపునందడి | మునుఁగుచు నై రాగ్య

నామంబువాకోను | నష్టుఁడేనును

దైవమాయంక నాతప్పుఁ | దలఁపనేల

ః ఫలుమెట్లున్న నీతత్వ | మెఱిగినాఁడ || 31 || 43

కడుదోషములఁజిక్కి । చెడితిశుద్ధినొనర్చి
 సాలోక్యమియమో । సర్వభూప!
 అతిదుఃఖములనుక్కి । యదరితిగతిఁజేర్చి
 సాన్నిధ్యమియమో । సత్కలాప!
 బహువేషములఁజిక్కి । భ్రమశితి మతిఁగూర్చి
 సారూప్యమియమో । సాక్షిదీప!
 పలుదోషవలన్దొక్కి । బడలితిఁదెరచూర్చి
 సాయుజ్యమియమో । సత్యరూప!
 బ్రహ్మపదవిమ్ము దుఃఖము । వాయునిమ్ము
 గమ్ము దాతపునన్నేలు । కొమ్మరమ్ము ।కంఠ!

44

జన్మముచ్చితి మంచి । జాతిఁబుట్టించితి
 వారోగ్యమిచ్చితి । వాయువిడితి
 చదివించితిన్నియు । సమకూర్చి భవవార్ధిఁ
 బడవైచియిట్లెల । భ్రమయఁజేయ
 దయాఁజూడుమార్తుల । దండింపనింకేల
 ముచ్చిచ్చుకాకల । మూలుచుండ
 నాకేమియనవచ్చు । నాభీతినెఱుంగవు
 గాకేమిభరియింపఁ । గలవొచూడు
 సైఁపనిందాక వెట్టిగా । సలిపినావు
 దెలిసెనిక నెనఁబోవుమో । దీనరక్ష ।కంఠ!

45

చిత్తయోగమే యోగ | వృత్తియంబెఱుంగక
 వృత్తిమై యేమేమొ | వెదకుచుందుఁ
 వన్నెఱుంగుట నిజ | ధర్మమంబెఱుంగక
 ధర్మినై యేమేమొ | లెలఁచుచుందుఁ
 త్యాగియాటయె మహా | భోగమంచెఱుంగక
 భోగినై యేమేమొ | పొందుచుందుఁ
 బరుసమాడమియె ని | ప్పాపమంచెఱుంగక
 పాపినై యేమేమొ | పలుకుచుందుఁ
 దెలయలేకుంటి ప్పెఱుంగినా | దిక్కుజూచి
 జడిమసడలించుమిదె నమ | స్కారమయ్య || కంబ || 46

వసులెన్నో చేయుచు | భ్రమసియుండుదుఁగాని
 నీపనిజేయంగ | నోపనేను
 చూపులెన్నియొచూచి | సుక్కియుండుదుఁగాని
 నీచూపుజూడంగ | నేరనేను
 రుచులెన్నో చూచుచు | రోసియుండుదుఁగాని
 నీరుచిజూడంగ | గోరనేను
 మాటలెన్నియొయాడి | మఱచియుండుదుఁగాని
 నీమాటలాడంగ | నేర్వనేను
 మితపాపినొ నీచింత | యెఱుంగలేను
 మూఢజనుడను క్షమియించి మోక్షమిమ్ము || కంబ || 47

చర్చలన్నియునల్ని । చర్చింపరాదు నీ
 చర్చయేబ్రహ్మమో । సదశుహృదయ!
 చేతలన్నియుఁజేసి । చేయంగరాదు నీ
 చేతయేదిత్యమో । శ్రీనివాస!
 పోతలన్నియుఁబోయి । పోవంగరాదు నీ
 పోతయేపూర్ణమో । భువనరూప!
 చింతలన్నియుఁగల్గి । చింతింపరాదు నీ
 చింతయేపుణ్యమో । చిద్విలాస!
 ఎంతఘనమెంతసుఖము । నిన్నెఱిగిమనుట
 మేటి యనితోఁచె విడుచనే । నాఁటికైన । కంఠ 48

ఒకపోల్కినుండవు । నకలంబునీవయై
 యొకఁడనై సాక్షివై । యుండుదెవుడు
 నేనెంతయజ్ఞుఁడ । దీనుండఁదెలియంగ
 నావశంబే నీవు । బోవకున్నఁ
 గలకాలమొకరీతి । గానుంపఁబాడియే
 దానుండనాకొప్పు । తప్పులేల
 ఎదియెఱుంగకయున్న । నింతయనీవని
 తెలిసితినింకేమి । తెలియవలయు
 నేటికీజాలమెప్పుడై వ । నేలకున్నఁ
 దెలియదొండేమియును నీదు । తలఁపుకంటె । కంఠ 49

ఏపాపములునేయ | నేచేయువాడనే

క్షమియించుమోదేవ! | శరణుశరణు

ఏనేరములునేయ | నేచేయువాడనే

క్షమియించుమోదేవ! | శరణుశరణు

ఏగోరములునేయ | నేచేయువాడనే

క్షమియించుమోదేవ! | శరణుశరణు

ఏమోసములునేయ | నేచేయువాడనే

క్షమియించుమోదేవ! | శరణుశరణు

చేసితినిదొల్లతెలియక | చేయనింక

గొలుతునిన్ననుతేమియు | గోరఁబోను | కంబు 30

విషయరూపాఖ్య వి | భేదంబులటువెల్లఁ

బరిపూర్ణమూర్తివై | వ్రోబలినావు

విశ్వాదిజీవుల | వివిధత్వమెడఁదోయ

నద్విధియుండవై | యలఁగినావు

కార్యకారణముల | కృమమెల్లఁదిలకింప

నిష్కారణంబవై | నగడినావు

స్మృతివిస్మృతులసాక్షి | జింతించితెలియంగ

జిత్పూజాశంబవై | చెలఁగినావు

విన్ననేరీతినేమని | యెన్నుకొందు

జానభావంబుమైనదా | తలఁచుకంటె | కంబు 31

మంత్రముార్తి వటంచు । మదినెంచిపరియింప
 జడమయిశబ్దము । సత్యమయ్యె
 ధ్యానముార్తి వటంచు । మానినై భావింప
 మౌనమయిచిత్తము । మాయయయ్యె
 సగుణముార్తి వటంచు । నాధిచివీక్షింప
 నిచ్చయైదృశ్యము । దృశ్యమయ్యె
 విశ్వముార్తి వటంచు । విశ్వసించిగణింప
 కలయయి జన్మమే । కల్లయయ్యె
 ఎల్లనిన్ గొల్చుటో లేక । యీవననో
 యెఱుంగరాకున్నదది తెల్పి । యేలుమయ్యె ॥కంఞ ౩౪॥

అస్మద్గుణంబుల । నారయఁదలవేల
 తెలియకానీకడ్డు । తెరలుగలవె
 పరిపూర్ణఁడవు నిన్నుఁ । బాడంగ నవఁడోవుఁ
 గరుణాకటాక్షముల్ । గడలుకొనఁగ
 వీక్షించినామెఱుఁగ । వినవేల నీనుతుల్
 కొఱగాములై నను । గొఱఁతగాడె
 చేయుచువాఁడును । జేయువాఁడును జేత
 యునునీవు కర్మనీ । కుందునొక్క
 మాయజడమయ్యె జీవుఁడ । మాయుఁడయ్యె
 నపరిఁదప్పనిశిక్షింతు । వేలవేల ॥కంఞ ౩౫॥

యమనియమాదుల | యనువెటుంగను మంత్రీ
 తంత్రోషధోంకార | ధర్మవెటుంగ
 మట్కమలంబుల | సత్సంబుదెలియను
 నాడులదిలకించి | నడుపలేను
 ముద్రలేవియరావు | భవాసనాదుల
 చవిలేదు వీర్ధ్రవ | నాదమహిమ
 లెటుంగను నానాదు | లెట్టివోకనలేదు
 నాదీక్షయొక్కడే | నాటికై న
 నీదునులిజేతునే నీవు | నీవెయనుచు
 నిన్ను మటువను నన్ బోవ | కున్న విడువ || కం॥ 54

తాపత్రయంబును || దరలించి దయనంచి
 కాపాడజూడుమో | పాపహరణ!
 ఈషణత్రయమును | నీర్లించిదయనంచి
 పాలింపజూడుమో | భక్తరక్ష
 కర్మత్రయంబును | ఖండించి దయనంచి
 చేకొనజూడుమో | శ్రీకలాప!
 వాసనాత్రయమును | వదలించిదయనంచి
 మనుషంగజూడుమో | మాన్యచరిత!
 దుఃఖమడిగించు వైరంబు | దోషనీకు
 మిమ్మునీనవసతతంబు | నింతెచాల | కం॥

మేలెంచియెవరేని | మేల్మేలటంచును

వారకొన్ననాకేమి | వచ్చుననుచుఁ
దూలించియెవరేనిఁ | గేలిసేయంగను

దొరకొన్ననాకేమి | దోసమనుచుఁ
బేలించియెవరేనిఁ | బిచ్చివాఁడనుచును

దార్కొన్ననాకేమి | దక్కవనుచు
లాలించియెవరేని | లగ్గుఁడెల్పంగను

మొకొన్ననాకేము | వింతయనుచు
సర్వమున్ వీడినన్ సదా | శరణువేడి

మొక్కి జీవించువాడనన్ | బోవుమయ్య | కంః | 56

ఎన్ని శాస్త్రంబుల | నెంతెంతచదివిన

నిన్నేవచింపుచు | నున్నవయ్య

ఎందరగురువుల | నెట్లెల్లలడిగిన

సర్వంబునీవగా ! చాటిరయ్య

ఏసాధుజరులతో | నెట్లుప్రసంగింపఁ

బరమార్థమీవని | పలికిరయ్య

ఎన్ని భావంబుల | నెందాఁకఁజేరింప

మిన్నయెసీరూప | మిగిలెనయ్య

ప్రొవఁగదవయ్యనాసాలి | పుణ్యమయ్య

చేరఁచెఱనయ్యనన్ముక్తుఁ | జేయుమయ్య | కంః | 57

శ్రీవరాదులెఱుంగని । భవబద్ధుడీనీదు
 పుత్తుడోమహనీయ! । పుణ్యదాయ!
 వాక్యారీనెఱుంగని । వల్లపుడీనీదు
 దాసుడోనిర్లేప! । ధర్మరూప!
 సాధనాలెఱుంగని జార్వాక్షుడీ నీదు
 భక్తుడోభువనేశ! । పాపనాశ!
 మనములనెఱుంగని । మందజ్ఞుడీ నీదు
 బంధుడోసంపూర్ణ! । పాండువర్ణ!
 ఎఱుంగనేమేని నీనుతు । లేసతంబుఁ
 జేతుభవబంధమోచన । చేయుమయ్య । కంబు 5

నడిసన్న లేకండ । సాక్షివై నీపుటఁ
 దెలియను మత్తెక్కి । తిఱుగుచుందుఁ
 బ్రాక్కర్మదలఁపను । బాగునేకోరుదు
 సత్కర్మలేమియు । సలుపఁబోను
 మదియందునీవుంట । మతిలేదు కపటంపు
 బద్ధులఁగాలంబుఁ । బుచ్చుచుందుఁ
 బ్రాణమన్నమునిచ్చు । పోభుడవంచుడలంప
 నేనునేననుచును । నిక్కుచుందు
 నేమిసేయుదునజ్ఞాన । మిట్లుచేసెఁ
 భవ్వుమియించిరక్షించు । దండమిడుదు । కంబు 6

వీమాటలాడంగ | నెట్లైన నగుఁగాక

నీమాటలాడంగ | నేరరాదు

వీయాహనుండంగ | నెట్లైన నగుఁగాక

నీయాహనుండంగ | నేరరాదు

వీచితనేయంగ | నెట్లైన నగుఁగాక

నీచితనేయంగ | నేరరాదు

యేమాపుజూడంగ | నెట్లైన నగుఁగాక

నీమాపుజూడంగ | నేరరాదు

ఎత్తయజ్ఞానవివియన్ని | యేల నీదు

భక్తిలేమిన్న దుఃఖము | వాయునెట్లు | కంఠ | 60

పాండత్యమున్నను | ఫలమేమి నీధర్మ

మెఱిగింపవలయుఁదా | నెట్లుగవలయు

గాయకఁడైయున్న | ఘనమౌన నీపాట

బాడింపవలయుఁదా | బాడవలయు

గురువయియున్నను | గొప్పయేనీసేవ

మరగింపవలయుఁదా | మరగవలయు

బదువరియైయున్న | సబ్బిమానీకథల్

నినిష్ఠింపవలయుఁదా | విసంగవలయు

ఎటుగ నేటికి పెక్కింటి | నేకమనుచు

తెలిసిననుకా తెయ్యుత్తయ్య | తెలిసినట్లు | కంఠ | 61

భోగియెవలురుచుల్ | భుజియింప ఘోరమానె

నీనామమాధుర్య | మానకన్న

బేరుకై యొకయింత | పెద్దెనలాభమే

సతలంబునీసేవ | సలపకున్న

శయ్యకై హాయిగా | శయనింపగొప్పయే

సద్విచారణసదా | బరుపకున్న

ధనరాశిపైనుండి | తర్కింపశ్రేయమే

సమోతదాసుడై | నడువకున్న

ఎన్నియున్నను నిన్సదా | యెన్నకున్న

సున్నయానన్నిముక్తియు | సున్నయవును ||కంబ|| 62

మన్నననెఱుంగక | మతిమంతులనుదీట్టి

కేడింపలాభమే, | కీడుగాక

అజ్ఞానియెనీకు | నపరాధములుసేసి

నవ్విససౌఖ్యమే, | రవ గాక

శుంఠయెజేవుల | నుఖమెఱుంగక కొట్టి

నిక్కినఁగుశలమే, | చిక్కుగాక

కలుషియెరిత గాఁ | గాలంబుఁబుచ్చుచు

నుబ్బినశ్రేయమే, | దెబ్బగాక

అనుచునివియెల్లవీడి నీ | యడుగుదోయి

బట్టితినిజోవుమింక | నోవరమవురుష ||కంబ|| 63

నీకుదాసులుగారు । నీదాసులనుజూచి

యోర్వలేకంతట । నూరుకొనరు

పనిబూనివికటముల్ । బచరింతు దుదముట్ల

నారాటములుసేయ । నలమికొంతు

నిక్కచునీల్గుచు । నేనంచుబలవించి

యెఱుంగరునీమాయ । నిచుకంత

భాషించెదరు వృథా । భాషణంబులు నిన్నుఁ

బాడరు కల్లాణ । భావులగుచు

పరులఁగొలిచెదరీవన్నఁ ॥ బరిహసింతు

భ్రమసియజ్ఞాతులితనేమి । వలుకఁగలదు ॥కంబ॥ 64

తా నెఱుంగఁడు బెట । తగవులఁదీర్చుంగఁ

బడువెతుబానిస । పాటికాడు

మానవుండోకాడో । మతిలేదొనీవుంట

నెఱుంగఁడోమత్తత । నెనసియుండఁ

దనకంటినీచుని । ధర్మాత్ముగానంచు

సుజనులఁజల్కుఁగాఁ । జూచుచుండుఁ

బేరాప్రోత్థియూ । బెదబెదజీవించు

గతిలేకొక్కొక్కప్పు । కష్టపడును

దెలియదొకేమినీయును । దులువకాకి

యలులఁగానీక నన్నుని । స్మరయనిమ్ము ॥కంబ॥ 65

ఏవేళనీసేవ | లేపారజేసెదో

శుభదమైయావేళ | సాబగునించు

ఏపూటనీకథ | లింపుమై నుడివెదో

మహదమైయాపూట | మహిమఁబెంచు

ఏజామునీభక్తి | నెసఁగియొసర్చెదో

వరదమైయాజాము | వన్నెఁగాంచు

ఏత్తుంటినీచింత | నెంతయునుండెదో

నుఖదమైయాతుంటి | శోభఁగాంచు

ఇతరములనాపుదినముల | వేలనాకు

బ్రతుకుదినములఁజూపి కా | పాడుమయ్య కంజు 66

కామాదిగుణముల | ఖండించి యింద్రియ

దశకంబువృత్తుల | తమకమడంచి

చిత్తంబుదుర్విష | యాత్రంబుగానీక

యాలస్యవేగంబు | లఱఁగఁదొక్కి

శమదమాదులఁగాంచి | సావధానతఱించి

భాండగతప్రదీ | పంబుఁబోలి

ఏకమైనీనాల | నెన్నక సంపూర్ణ

దశనున్నఁగాక నీ | దర్శనంబు

గలుగునేయుతగొడవలఁ | గల్పశతము

బుట్టిచచ్చిననెన్నేనిఁ | బొందియున్న కంజు

నీరన్నఁజనుకన్న । నీరమేయగునట్లు
 నీవన్న నేనన్న । నీవుగాదె
 లేదన్నఁగాదన్న । లేమియేయగునట్లు
 కలయన్న నిలయన్నఁ । గలయకాదె
 రూపన్న రేఖన్న । రూపమేయగునట్లు
 వెఱుకన్న బయలన్న । వెఱుకకాదె
 మృత్యున్నఘటమన్న । మృత్తికేయగునట్లు
 సత్యన్నఁజిత్రన్న । సత్తుకాదె
 సత్యమెఱిగిన నీకన్న । సర్వమేది
 తెలియకున్నాను నన్బోచి । తెలుపుమయ్య॥కంబ॥ 68

హీనుండనేగానె । యీవౌటఁదెలియని
 యవివేకమీరీతి । నలమిగొనియె
 పాపుండనేగానె । బంధంబుగలదను
 సజ్జానమీరీతి । నావనించె
 దీనుండనేగానె । దేవుఁడేదీయను
 సంశయంబీరీతి । సంక్రమించె
 అల్పుండనేగానె । యదియిదివేరను
 భ్రాంతిత్వమీరీతి । బ్రబలమొనియె
 ఎంతగౌరము నీవేను । నేకమనుచుఁ
 దెలియనిన్నట్లులికనైనఁ । దెలుపుమయ్య॥కంబ॥ 69

పలువిధంబులునయి | బయలయిపూర్ణమై
 శోభిల్లునిన్నెట్లు | చూడనగును
 నేనయినీవయి | నీనాలునున్నయై
 వెలుగొందునిన్నెట్లు | వెదకునగును
 పతునెచితునె | సాక్షిమాతొండనె
 భ్రాజిల్లునిన్నెట్లు | పట్టనగును
 వేదసారంబనె | విశ్వరూపుండనె
 దీపించునిన్నెట్లు | తెలియనగును
 తుదియుమొదలీనె పూర్ణసం | తోషహి నె
 ఆత్మయననీనె వేయేల | యఖిలమీనె ||కంజ||

70

ఉపదేశమిదియంచు | నూతొన్ననేదేని
 నీపేరుచాలదే | నిఖిలమీయ
 సముద్రైకభవదర్శ | నారతుండై యున్న
 నవఁడేనిజాలఁడే | యెల్లఁదెలువ
 నిజమనియింతయు | నీవనికనుగొన్న
 నేచాయలేదొకో | యీవుదోష
 యోగియైదుర్గుణ | త్యాగియైవర్తింప
 నెచ్చటఁగలుగవో | యెట్టులేని
 గలవునీవని హృదయానఁ | గలవటంచు
 సతమునుఱువనివానికి | జన్మకలదె ||కంజ||

71

కర్మలన్నియుఁజేసి | కర్మిష్ఠికాడునీ
 దాసానదాసుఁడు | ధర్మనిలయ!
 కొఱతలెన్నియుఁగల్గి | కొఱవాఁడుకాడు నీ
 భక్తోష్ఠిముఁడు సదా | భక్తపాల!
 పలుపోకలనుబోయి | పలుగాకీకాడు నీ
 పాదార్పకఁడు దయా | పాదహృదయ!
 కలధర్మములుగల్గి | కలసంగికాడు నీ
 సేవైకపరుఁడు స | ద్భావరూప!
 ఇంతయేటికి నీమర్మ | మెఱింగియున్న
 మనుజుఁడేనుమ్మ సర్వస | మ్రానితుండు ||కంబ|| 73

ఏపాటఁబాడిన | నేమగునీపాట
 పాశయైయండిన | పండితుండు
 ఏమాటయాడిన | నేమగునీమాట
 మతిదప్పకుండిన | మాంత్రికుండు
 ఏబాటవీడిన | నేమగునీబాట
 బాటించుచుండిన | బ్రాహ్మణుండు
 ఏచోటఁవేడిన | నేమగునీచోటు
 వీక్షించుచుండిన | విద్వగుండు

ఎప్పుడేమేమిసేయుచు | నెట్లులున్న
 నేమియగునీవతానని | యెఱుఁగుబుధుఁడు ||కంబ|| 73

శోధించినను మహా | గూఢభావుండగు
 తత్వజ్ఞుడేటికి | తప్పుడగును
 సాధించినను సుధీబోధితాత్ముండగు
 పండితుండేటికి | భాస్మితుండగును
 వేధించినను సద్వి | వేకయ్యుక్తుండగు
 మతిమంతుడేటికి | మమశుండగును
 శోధించినను వేద | స్మాత్రవిజ్ఞుండగు
 సాసందుడేటికి | యజ్ఞుండగును
 దన్నునిన్నొక్కరూపుగాఁ | దలంనుబుధుఁడు
 మన్నుమిన్నేకమైన నా | పన్నుండగునె ||కంబ||

74

కలపుశాస్త్రములనే | కములు శబ్దవిగూఢ
 ములు సాహితీశక్తి | కలుగవలయు
 గలరుబెద్దలుసెప్ప | గానపద్యము మాట
 కారలకహముండ | గావలయును
 గలరుసాధులుసూప | గలమనియందు గన్
 గొననవాఞ్మొనన | గోచరంబు
 గలవన్నరూపంబు | గనరాదులేవంచు
 వాఁకొన్నచానపో | లేకపోవు
 నిన్నియునుజూడ నన్నియు | సున్నయయ్యె
 నేనునీవయ్యెనీనాలె | యింతయయ్యె ||కంబ||

75

ఉహ్నిచినీవని | యొకపడిలకింప
 సఖిలంబునీవయై | నట్లుతోచు
 మానినై యొకతేప | నేననిభావింప
 సఖిలంబుమాయయై | నట్లుతోచు
 విజ్ఞానస్పృహచే | వీక్షింపనొకలరి
 సఖిలంబు స్వప్నమై | నట్లుతోచు
 మోహినై యొకసారి | దేహయాత్రదలంప
 సఖిలంబుబంధమై | నట్లుతోచు
 ఏమిసేయుదు నిందిద | మిత్థిమేవో
 యెఱుంగఁగాదివ్యదృష్టి నా | కీయవశ్యు ||కంజ|| 76

శిఖియనవహ్నినాఁ | జిచ్చనఁబావకం
 బన్నను నగ్గియే | యునినయట్లు
 రామగోవింద నా | రాయణ శివకృష్ణ
 బ్రహ్మాదినామముల్ | బరంగునీక
 లజ్జలుగొందర | వార్థముల్ గల్పించి
 శాస్త్రచిచ్ఛలుగొన్ని | నలువఁగలిగి
 భేదంబునూచించి | వాదింతు సత్యమే?
 మతములేవి? దుష్ట | మతులుగాక
 హరహరా! యాత్మవగునిన్ను | సరయలేని
 వలవరింతలుగాకేది | పరమునీకు ||కంజ||

షడ్గుణంబులఁజించి । షడ్గుణంబులఁబెంచి

స్వానందినైయుండ । శక్యమగునె
సాధనంబులవీడి । సాధనంబులఁగూడి

హాయిఁజెందఁగ న్నొప్పి । లగును నాకు
నాల్గింటినిన్ గల్పి । నాల్గింటిపైఁబొల్చి

యేకమైయుండుట । యేలకలుగు
సర్వంబుగావని । సర్వంబునీవని

యెఱుక నైభాసిల్ల । నెంతవాడ
నేదియును జేతఁగాదీవె । యేనటంచు

మొక్కదను స్తోత్రములు సేతి । మోక్షమిమ్ముఁకంబు 78

వరమేశ్వరాయని । పాడెదనేకాని

మూఁగ నైయేమేమొ । పొగులఁబోను
సర్వేశ్వరాయని । చదివెదనేకాని

వెఱ్ఱినైయేమేమొ । వెదుకఁబోను
నైవమాయని సదా । సేనింతునేకాని

బడఁడ నైయేమేమొ । నలునఁబోను
దేవుఁడాయని దిశల్ । దిలకింతునేకాని

శుఁర నైయేమేమొ । చూడఁబోను
ఏదినాతప్పు నాలెల । కింతకాదె

పుత్తుఁడను దప్పులెంచక । పోవుమయ్య । కంబు 79

కడుజిక్కులోకులుగాకులు వలికినఁ

లుకవీయకుదాసు | బలుకఁబోరు

చెప్పినవిదొక | చేతులుగరు న్వల్య

మెలుంగుదురెంతయో | మెలుంగురీతి

వాదులాడుచునట్టె | ఎదలకగతిలేని

యాడుబరమబూపి | యలముచుందు

బ్రహ్మభావనమందు | బాదుకొల్పిననాదు

స్వాంబుచలియింప | నాగెనయ్య!

చాలునీ ముండివాదుల | నఖ్యుంకఁ

బూర్ణమౌగానభవమిచ్చి | ప్రాప్తుమయ్య | కం || 80

నిన్నెలుంగనియట్టి | దున్నలెవ్వరునుగా

రర్పించునాసులే | యరుదుగాని

నీకథలవిననట్టి | మూఁకలెవ్వరుగారు

గమనించుపెద్దలే | కఱవుగాని

నీనామమనలేని | దీనులెవ్వరుగారు

స్తుతియించుభక్తులే | సున్నగాని

నీమహాతైలుంగని | నీచులెవ్వరుగారు

గుర్తించువాధులే | కొఱతగాని

దేవ! నీమర్మమేరికి | దెలియరాదు

భట్టివచ్చుట సహజమై | పోయెగాని | కంబ || 81

ఇల్లెలసానికి | యిదివెట్టియనువారుఁ
 చీసఁడేమియని చుల్కఁ | గనెడివారు
 ఈడనేయుండెనా | యెక్కడననువారు
 రాతిపూజయటంచు | రగులువారుఁ
 గివిచమత్కారంబు | గాకేమియనువారుఁ
 గలరువారజ్ఞాన | కలితమతులు
 సగుణనిర్గుణమాల | సమభావమెఱుంగరు
 గాకనీగుడిలేని | గ్రామమేల
 ఎఱుకపడ మాయకిలదని | యిట్లుతోచు
 నిఖిలజగదావనుండవు | నీవుగాదె ||కంబ||

82

వీయూరనీమూర్తి | యెసఁగుచునుండునో
 యాయూరఁబుట్టుటే | యధికఫలము
 వీయూరనీపూజ | లింపుమైజరుగునో
 యాయూరనుండుటే | యమృతపదవి
 వీయూరనీకథ | లెప్పుడుజరుగునో
 యాయూరబ్రతుకుటే | యధికసుఖము
 వీయూరనీయాత్ర | లేటేటజరుగునో
 యాయూరనడుచుటే | యమితఘనము
 అట్లుకాకున్న నదియూరె | యడవికాక
 వరులుజంతువులింకేమి | తెంపుగలుగు ||కంబ||

83

ఎంతభాగ్యమునేసి | యీపుట్టువొందితో
 యేనాటిపుణ్యమో | యిట్టులయ్యె
 సామాన్యమేమూఢ | జనుడైనైకేవల
 పామరత్వంబునఁ | బడకనిన్ను
 లభికిమాయల్పమో | యర్చింపఁగల్గితి
 గురుజనంబులఁగొంత | కొలువఁగంటి
 ఇంకేమిగావలె | నేమనివర్ణింతు
 నీవగాయిదియెల్ల | నిర్వహించి
 న్నాచితివి తుట్టతుదకేల | పోవరావు
 కించుఁడనైన నీకవ | కీర్తికాదె ||కంబ||

84

గుణములన్నియుఁగల్గి | గుణవికావెట్టుల
 గుణయుక్తఁడనునేను | కొలువఁగలను
 గుణములుబడములు | గుణివైనయెఱుకీవు
 జగమెల్లనెఱుకయై | సత్యమయ్యె
 బంధమోక్షములంచు | భ్రమఁగొన్నదెఱుకయే
 యెఱుకయేనాక్షియై | యెనఁగుచుండు
 యెఱుకయేయీదేహ | మిదికల్గునంతకు
 గుణములెందుకుపోవు | గుణవికాను
 భారయీచిత్రమేరికి | బయలుపడదు
 తెలుపుమచ్చంపుఁబెఱుకనై | వెలయుసరణి ||కంబ|| 85

ఎఱుకయంచువచించు | టెఱుగుచునున్నయే
 యెఱుకంచువెఱులై | యేలపలుక
 ఒకఁడున్న నెన్నేని | యున్నట్లుతోచుచు
 సున్నెనజగమెట్లు | చూడనగును
 ఎఱుకయుండినఁగాక | యింతయుభాసిలై
 నెఱుకయేలేకున్న | నేమిలేదు
 నాస్తికమైపోవు | నగుబాటునకువచ్చు
 నాత్మనత్యమునకు | హానికల్గు
 దేవ! యింతకునీమాయ | తెలియనీదు
 కాకయెఱుకన్ననీవన్న | గాదెయొకటి ||కంఞ||

86

అసలెపుట్టుటలేని | దాకనంబద్ధాన
 సంభవించెనుభూత | సంచయంబు
 జడములన్నియొకట | సంధానమైలేహ
 మయ్యెఫేనభవన | మనఁగనందు
 జేవుండవోనీవు | జీవుండవైచొచ్చి
 పలువిధంబులదోచి | బ్రమలుగొలిపి
 చేసినావెన్నియో | చిత్తంబులీవొక్కఁ
 డైయుండ నున్నలై | యన్నియుండు
 అన్నియునునాత్మవగు నిన్ను | నాశ్రయించి
 భాసమానంబులై కను | పట్టుచుండు ||కంఞ||

87

దేహంబునుఖమున | కీహకల్గిననిన్ను
 వాటిచినట్లగునిన్ను | మఱువకున్న
 దేహవృత్తులులేవు | దేహంబుగణియింప
 జడమయ్యెనాకేమి | సత్యమన్న
 దేహంబునాదయ్యె | మోహంబువోదయ్యె
 ప్రాణబ్రహ్మముడగని | బాధయయ్యె
 జీవుడయినవేళ | లేవేలజంటలు
 దేవుడయిననేల | దేహమును
 ఇంతయునజిత్రమెఱుంగను | నింపుమీరు
 దేహయాత్రయిందుదను ని | రీహనిమ్ము ||కంబ|| 88

అధికుండనేను నీ | వల్పుండవెల్లగు
 నైక్యమెందులకిట్టి | యాశయనకు
 నీవాక్యములునూడ | నీవేనునొకడగా
 గన్పట్టెగురువుల | క్కరణిదెల్పి
 రనుభంబునజూడ | నదియెనిశ్చితమయ్యె
 సరయజిత్రమే భేద | కరణమయ్యె
 నీకునాకమధ్య | నెలవయ్యెనీమాయ
 యీవెసూవె సర్వ | మేది జగము
 స్వప్నదృశ్యము దీనిని | సత్యమనుచు
 సమ్మించెడివౌతి నాకునై | క్యమునిమ్ము ||కంబ|| 89

ఇల్లు పెండ్లామును । గల్లయెకనుపట్టె
 హుల్లక్కియైతోఁచె । నూరు పేరు
 ఇచ్చకమనితోఁచె । నిష్టబంధుప్రేమ
 వెటియెకనుపట్టె । విద్యయెల్ల
 పరమమోక్షాపేక్ష । బంధంబుగాఁదోఁచె
 గాధలైకన్పట్టె । గర్మలన్ని
 త్రిగుణజంజాటమై । దృశ్యమెల్లనుదోఁచె
 మిధ్యయెకనుపట్టె । మృతియుజనియు
 అవ్యయుండవునీవె స । రావృత్తవగుచు
 నన్నిటనుబూర్ణముగనున్న । యట్లుతోఁచె ॥ కంజ ॥ ౩౦

వీనామమనుకొన్న । నీనామమేయగు
 నేరూపుఁజూచిన । నీవెయగుదు
 వీవెలుంగునుగన్న । నీవెలుంగేయగు
 నేభావచూడిన । నీవెయగుదు
 వీచింతలోనున్న । నీచింతయేయగు
 నేవేల్పుఁగొల్చిన । నీవెయగుదు
 వీవాక్యమునువిన్న । నీవాక్యమేయగు
 నేమిబోధించిన । నీవెయగుదు
 ఇట్లుతెలియనివారికే । నీవులేవు
 గాకప్రత్యక్షమూర్తివి । కావేదేవ! ॥ కంజ ॥

వరుసకు సంకల్ప | పరతత్కరగనొందు
 పనిలేదు సంకల్ప | పరుడవీవు
 జతన మెక్కడ శుద్ధ | సత్వావలంబన
 దిలుగుకంటె నే | మెఱుంగఁగలదు
 బిమ్మటనీవెకా | పీయము మైచేకొని
 పోత్యత్తు మైనిజ | పథముఁజూపి
 కావాశకుండిన | గల్పాంతముండియు
 జాపుపుట్టువులేని | శాంతిఁగనున
 ఏటిమాటలవెన్నేని | నెఱుంగవచ్చు
 గానియెవ్వఁడనిన్ జూడ | గలఁడుదేవ! ||కంజ||

92

సక్కకుస ర్గంబు | నాదోఁచెనంటివా
 భ్రమరకీటస్యా | పథముగలదు
 ఏనేడఁజూచుట | యెక్కడనంటివా
 సంవాదినామసం | సరణకలదు
 నామాయఁగననగు | నాయంచునంటివా
 సదసతులనుదెల్పు | చదువుగలదు
 ఖల్పజ్ఞుడవు తెల్వి | యబ్బునేయంటివా
 గురుశిష్యవాత్సల్య | గరిమకలదు
 ఎట్లుతప్పించుకొనఁజూడ | ననఁగఁబోదు
 జాలమెందుఁ పోవక | వీలుగాదు ||కంజ||

93

ఎంతవాడవో నిన్ను । నెఱుంగంగ నెవడోపు
 ద్వైతంబునీయెడ । నేతియగుచు
 నిశ్చింతనీవైతి । నేనైతివృత్తివి
 నేననియెన్నాల్లు । కానఁదివిరి
 కాంచఁగశక్యమే । కలవార్త నిజవశానె
 పరిపూర్ణమననితః । పరముగలదె
 వాక్కులుశబ్దముల్ । వాగతీతుఁడవీవు
 జీవుఁడవీవు సా । క్షియునునీవు
 నీవునేననువాడవు । నీవునేను
 నీవునీవై నప్రభుఁడవు । నీవునీవు ॥కంఙ॥

94

వేదాంతిననిచెప్పు । వెఱిమాటలెకాని
 యెక్కడోవేదాంత । మెంతమాట
 దేవుఁడాయని నదా । దేవురించుటెకాని
 కాంచునే త్వమ్మెఱుఁగు । గనియెడలను
 ముక్తి యంచువదించు । యుక్తి మాత్రమెకాని
 సమకూర్చనే సర్వ । సమతలేక
 బ్రహ్మమంచువదించు । పైబడాయియెకాని
 యద్వయపూర్ణంబు । సరయుటల్లు
 ఇంతయును వెఱి తెలియక । యిట్టులచుట
 కాకనీకంటెవేరేను । గలనదేవ! ॥కంఙ॥

95

భావింపనాకేది । పాపంబునీమాయ
 భ్రాంతిత్వమిడెగాని । బ్రహ్మరూప!
 గణియింపనాకేది । కామ్యంబునీమాయ
 యల్పత్వమిడెగాని । యమలచరిత!
 కనుగొన్ననాకేది । జననంబునీమాయ
 కర్మత్వమిడెగాని । నిర్మలాత్మ!
 చింతింపనాకేది । చింత్యంబునీమాయ
 యజ్ఞత్వమిడెగాని । యద్రమేరు!
 ఈవెన్నేనంచుడెలియమి । యంతచేసె
 గాని తెలిసిన నింకేయి । గలదుచేయ ॥కంజ॥

96

రవ్వంతలేనిదీ । రాజ్యంబునేటికో
 తగిలించియెచ్చటో । దాగినాపు
 కొటలేనియూవట్టి । కోర్కలనేటికో
 కలిగించియెచ్చటో । నిలిచినాపు
 చవిలేనియూవృధా । సంస్మృతినేటికో
 దుమికించియెచ్చటో । దూరినాపు
 కడుహేయమైన । యీకాయంబునేటికో
 ప్రకటించియెచ్చటో । పట్టినాపు
 దేవ! యీపాటినిన్నియు । దీర్చిదయచు
 గూర్చిప్రార్థ మైవిష । యార్చులార్చు ॥కంజ॥

97

గొడవలెన్నియొనుండు | (గోవింద) యయ్యెడు
 దిగులేలనాకు నీ | దృష్టియుండఁ
 జింతలెన్నియొనుండు | (శ్రీరామ) యయ్యెడు
 నరపేలనాకు నీ | యండయుండఁ
 ఆశలెన్నియొనుండు | (హరహర) యయ్యెడుఁ
 గొఱయేలనాకు నీ | కూర్మియుండఁ
 జేతలెన్నియొనుండు | (శివశివ) యయ్యెడు
 వగపేలనాకు నీ | భక్తియుండఁ
 ఎన్నియెల్లెననేమైన | నెప్పుడైన
 పెరువవెరువను నీభక్తి | విడువవిడువ ||కంజ|| 98
 భద్రుడై యెవ్వఁడు | భవదీయ భక్తుడో
 వానికివేవేయి | వందనములు
 న్నేహియైయెవ్వఁడు | జీవదయాభువో
 యాతనికివెమ్మొక్క - | లమితశతము
 శాంతుడై యెవ్వఁడు | జగదుపకారియో
 యాతనికివె జొహ | ర్లర్బుదములు
 వేదియైయెవ్వఁడు | వేదానుకూలుడో
 వానికినివే య | పారనతులు
 బోధియై (తత్వమసి) విన్న | పూర్ణుడెవఁడో
 యట్టివానికి నంతంబు | లర్చలివిగో ||కంజ|| 99

కలవుగలవునీవె | కలవంచుఁబలికెద
 శేషమైయుండఁగఁ | జేయుమయ్య!
 నీవునీవునిఖల | మీవంచుమొక్కెద
 నమృతమైయుండఁగ | నరయుమయ్య!
 దమనదమనదుఃఖ | దమనయంచర్చింతు
 నేకమైయుండఁగ | నేలుమయ్య!
 శాంతిశాంతి పరమ | శాంతియంచెఱఁగెనఁ
 బూరమైయుండఁగఁ | బోవుమయ్య!
 నిజమునిజమంచు నిజమంచు | భజననేతు
 జయముజయమంచుజయమంచు | సాకుమయ్య || కం॥ 100
 విజయంబునీకు శ్రీ | విశ్వేశ! జగముల
 నెలమూడువానలు | గలుగుఁగాత
 శ్రేయంబునీకు హృ | పీకేశ! ప్రజలెల్ల
 పుణ్యప్రవర్తులై | పాలుచుఁగాత
 కుశలంబునీకు, వై | కుంరేశ! క్షీతితలం
 బతినస్యస్పద్ధిమై | యలరుఁగాత
 భద్రంబునీకు భ | వానీశ! సర్వమున్
 శ్రీమంతమైనదా | చెలఁగుఁగాత
 మంగళమునీకు గురువులం | భక్తవరుల
 వినయలై శిష్యులెపుడు నే | వింతుఁగాత || కం॥ 101
 ఓమ్ శత్ శత్.

శ్రీ రామశృష్టా పీఠింగువర్కున,

శ్రీ కాకుళం.
